

Norðurlond kalla!

Tað eru nógvar søgur og hugsanir um Norðurlond, men nú vilja vit síggja *tykkara* søgur. Í hesi verkætlan skulu tit gera filmar um norðurlendsk støð og sjónarmið: Hvussu sær út hjá tykkum – sæð úr púra nýggjum sjónarhorni? Og hvat halda tit um at vera partur av Norðurlondum, um tit halda, at tit eru tað? Deilið filmarnar við onnur ung í Norðurlondum, og kjakist um sjónarhornini til norðurlenska ungdomslívið.

Tit byrja við at hyggja nærri at verkætlanini; Norðurlond – og Norðurlond á filmi.

HVAT ERU NORÐURLOND?

NNorðurlond eru Danmark, Finland, Føroyar, Grønland, Ísland, Noregi, Svøríki og Áland. Í økinum eru næstan 30 milliónir íbúgvar og økið fevnir um fleiri enn 3.5 milliónir km². Norðurlond hava eina ríka og fjølbroytta náttúru, sum er kend fyri langar firðir, stór vøtn og høg fjøll.

Í Norðurlondum verða fleiri mál tosað, og søguliga hava fleiri skilt hvønn annan. Danskt, føroyskt, íslenskt, norskt og svenskt eru norðurgermansk mál og eru sprottin úr málinum, sum var tosað í víkingatíðini. Finskt og samiskt hoyra til finsk-ugrisku málgreinina, og grønlandskt (ella kalaallisut) hoyrir til inuit-greinina av eskimo-aleutisku málunum.

Í Norðurlondum hava vit nógv í felag, ikki minst vegna okkara longu felags søgu. Økið er merkt av tøttum politiskum samstarvi og felags demokratiskum virðum. Norðurlond verða ofta tikin fram sum tey øki í heiminum, har mest javnstøða er og liggja ovarlaga í mátingum av talufrælsi. Men tað ber kortini til at seta spurningar við, hvussu fábroytt økið er. Politiskur spenningur og hjálandaskipan – bæði søguliga og í samtíðini – hava merkt økið og ávirkar enn viðurskiftini millum londini og fólkið.

BÓLKAARBEIÐI

- Hvat vita tit um Norðurlond?
- Hvønn týdning hava Norðurlond fyri tykkum?
- Hvat halda tit um hini norðurlondini? (Hava tit t.d. nakrar fordómar?)
- Halda tit, at tað hevur týdning, at skilja hvønn annan betur í Norðurlondum? Hví/hví ikki?

Í FLOKKINUM

Heimildarfilmur finnst í nógvum avbrigdum. Teir takast við veruleika og sannroyndir, men hesi verða altíð viðgjørdir av teimum, sum gera teir. Filmarnir kunnu vera eygleiðandi sum ein “fluga á vegginum”. Teir kunnu eisini vera poetiskir ella samfelagskritiskir – ella ein samanrenning av øllum.

Norðurlond eru áður lýst í heimildarfilmum. Hyggið at filmsbrotunum og leggið til merkis, hvussu filmarnir, við ymsum myndaskeringum, myndatólsrørslum, tónleiki og ljóði, siga frá. Leggið eisini til merkis, hvat teir siga og til samanspælið millum innihald og filmslistarligar frásøgusnildir.

Filmarnir eru at finna á nordeniskolen.org/fo/undirvisingartilfar/nordurlond-kalla-heimildarfilmsbrotum

SKÁL (28:58-30:44 & 45:47-46:43)

Í føroyska heimildarfilminum *Skál* verða skiftandi skeringar nýttar at vísa høvuðspersónin og umhvørvið, t.d. nærmyndir av andlitinum og heildarmyndir av landslagnum. Í dansisenuni sveimar myndatólið næstan í somu takt sum rørslurnar hjá persónunum.

HREIÐUR (01:23-03:15)

Við eini fastari stilling uttan rørslu, vísir íslendski filmurin *Hreiður* lívsins gongd á staðnum.

TSUMU (06:14-08:31)

Grønlandsku høvuðspersónarnir vísa sín egna gerandisdag við fartelefonom. Myndirnar eru ráar, men sannar og geva eina kenslu av at vera bæði persónligar og privatar, tá ið tær fara heilt nær.

HALF&HALF (allur filmurin)

Í stutta, poetiska heimildarfilminum *Half&Half* setur leikstjórin ljós á ríkisfelagsskapin og sína egnu samleikakreppu – og ger tað enn meiri persónligt við, at hann tosar bæði á grønlandskum og donskum.

HVAT ER RÍKISFELAGSSKAPURIN?

Grønland, Føroyar og Danmark eru formliga savnað undir Danmark við hugtakinum Ríkisfelagsskapurin. Grønland og Føroyar hava í dag rættiliga nógv sjálvstýri, men felagsskapurin er ikki sloppin undan sínum trupulleikum – millum annað av tí at Grønland og Føroyar fyrr hava verið donsk hjálond. Tað verður enn kjakast um viðurskiftini millum londini, og somuleiðis um framtíðina hjá Ríkisfelagsskapinum.

BÓLKAARBEIÐI

- Vísið á dæmi úr filmunum, har nærmyndir (tætt at) og heildarmyndir (langt frá) verða nýttar. Hvussu verður myndaskeringin brúkt til at vísa okkurt um persónar og støð? Nevn eisini eitt dæmi um myndatólsrørslu.
- Hvat árin hava tónleikur og ljóð í ymsu filmsbrotunum?
- Hvat halda tit, at ein eygleiðandi heimildarfilmur er? Og hvussu kann hann vera poetiskur?
- Hvør er boðskapurin í *Half&Half*? Hvussu kemur boðskapurin til sjóndar? Hvat kritiskt sjónarhorn hevur filmurin?

ÖNNUR FILMSBROT TIL ÍBLÁSTUR

HAVUMETSÄN LAPSET (16:10-17:55)

Stórslogin náttúra og stórbýarmótmælisgongur eru í sjónligari andstøðu í finska heimildar-filminum um stríðið fyri umhvørvið, sum vann norðurlendsku virðislønina á CPH:DOX í 2024.

KRIGERE (1:04:35-1:05:15)

Krigere er ein sosialt tilvitaður norskur heimildarfilmur um mentan og samleika. Sum flugan á veggnum fylgir myndatólið høvuðspersóninum, Mamo, í íbúðarblokkini, tá ið hann berjir sær veg í lívið.

